

Strasbourg, 23.10.2018
COM(2018) 800 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Delovni program Komisije za leto 2019

Izpolnjevanje obljub in priprave na prihodnost

I. Izpolnjevanje obljub in priprave na prihodnost

Naslednji meseci bodo za našo Evropsko unijo odločilni. Maja bodo Evropejci volili na volitvah v Evropski parlament. Kot je predsednik Komisije poudaril v svojem govoru o stanju v Uniji 12. septembra 2018, bodo njihove odločitve odražale njihovo zaupanje v sposobnost Evropske unije, da zagotovi rešitve za izzive, ki jih nobena od naših držav članic ne more rešiti sama.

To so izzivi, kot je zagotavljanje, da bo povrnitev gospodarske rasti v Evropi res prinesla koristi vsem, kar pomeni, da je treba vlagati v delovna mesta prihodnosti ter izkoristiti prehod na digitalnost in nizkoogljičnost. Izzivi, povezani z migracijami, ki bodo, čeprav v veliko manjšem obsegu kot v kriznih letih 2015 in 2016, z nami še nekaj časa in potrebujejo trajnostne evropske rešitve. Izzivi za naše demokratične družbe, naše vrednote in našo varnost, ki so posledica terorističnih in kibernetičnih napadov ter vse pogosteje tudi dezinformacijskih kampanj. Izzivi, ki izhajajo iz vse bolj nestanovitnih svetovnih razmer, v katerih demografija, tekmovanje za vire in podnebne spremembe zahtevajo skupna prizadevanja za trajnost ter v katerih nekateri dvomijo o svoji zavezanosti institucijam in predpisom, ki so v zadnjih 50 letih oblikovali boljši svetovni red.

Evropa mora bolj kot kdaj koli prej pokazati, da je naša Unija združena, močna in demokratična ter da lahko le skupaj najdemo rešitve za te izzive in tako varujemo, opolnomočamo in ščitimo naše državljanke.

Ta Komisija se je od začetka mandata v svojih letnih delovnih programih osredotočala na največje izzive, glede katerih verjamemo, da lahko z evropskim ukrepanjem dosežemo pomembne spremembe. S pobudami, predstavljenimi skupaj z govorom o stanju v Uniji, smo zdaj predložili vse zakonodajne predloge, ki so potrebni za doseganje pozitivnih sprememb v desetih prednostnih nalogah Evropske komisije za obdobje 2014–2019. Z Evropskim parlamentom in Svetom smo se do zdaj dogovorili o skoraj polovici navedenih predlogov, nadaljnjih 20 odstotkov pa je v zakonodajnem postopku precej napredovalo. Zdaj mora biti prioriteta, da preostali predlogi, vključno z vsemi prednostnimi predlogi, opredeljenimi v skupnih izjavah, postanejo zakonodajni akti in se nato učinkovito izvajajo. Dialog, ki ga je Komisija vodila z Evropskim parlamentom in Svetom pri pripravi tega delovnega programa, je potrdil skupno zavezanost, da se zagon ohrani in še dodatno okrepi. Zdaj je čas, da pokažemo, da lahko skupaj dosežemo rezultate.

Da bi Komisija ohranila osredotočenost na predloge, ki so že predloženi, v letošnjem delovnem programu predstavlja le omejeno število novih pobud, ki so skupaj s tistimi, ki so bile predstavljene z govorom o stanju v Uniji, bistvene za celovito uresničevanje desetih prednostnih nalog. Te pobude obravnavajo nerešene izzive, ki zahtevajo skupno in odločno ukrepanje: dokončanje dela na področju migracij, krepitev ekonomske in monetarne unije, obravnavanje vedno večjih napetosti v svetovnem trgovinskem sistemu, reševanje izzivov v zvezi s pravno državo, ki še vedno obstajajo v nekaterih državah članicah, in dosega sporazuma z Združenim kraljestvom o njegovem izstopu iz Unije. Komisija bo pozorna tudi

na izvajanje sprejete zakonodaje in vrednotenje obstoječega pravnega reda za pripravo na prihodnost ter predlaga umik ali razveljavitev vrste zastarelih predlogov in predpisov.

In končno se s tem delovnim programom nadalje izvaja načrt do Sibiuu, ki je bil deležen močne podpore v Evropskem parlamentu in je bil vključen v Agendo voditeljev. Vrh v Sibiuu bo potekal na dan Evrope, 9. maja 2019, šest tednov po brexitu in dva tedna pred evropskimi volitvami. To bo ključni trenutek za EU s 27 državami članicami pri oblikovanju lastne prihodnosti do leta 2025. Glede na to je pomembno, da se pred vrhom v Sibiuu doseže politični dogovor o predlogu Komisije za enostavnejši in prožen prihodnji proračunski okvir. Poleg tega bo Komisija v naslednjih mesecih pripravila vrsto v prihodnost usmerjenih prispevkov za pripravo vrha, tako da bodo lahko voditelji EU povrnili zaupanje v prihodnost naše Unije s 27 državami članicami.

II. Celovito izvajanje desetih prednostnih nalog Junckerjeve Komisije pred volitvami v Evropski parlament

Nova spodbuda za delovna mesta, rast in naložbe

Evropsko gospodarstvo je uspešno. Rast je v letu 2017 dosegla najvišjo vrednost v zadnjih desetih letih. Zaposlenost in naložbe so se vrnile na raven pred krizo, stanje javnih financ pa se je znatno izboljšalo. Vendar je gospodarski, socialni in fiskalni položaj v državah članicah še vedno neenak. Ker se svetovne gospodarske razmere spreminjajo, moramo sedanji zagon izkoristiti za nadaljnje spodbujanje politik, ki nam omogočajo izkoriščanje novih gospodarskih priložnosti in gospodarstvo pripravljajo na uspešno soočanje s prihodnjimi izzivi.

To pomeni, da je treba še naprej vlagati v reforme, ki so potrebne, da Unija ohrani stabilno in trajnostno rast. Sodobni, pravični in uravnoteženi predlogi Komisije za naslednji večletni finančni okvir za Unijo s 27 državami članicami bodo podprli uresničitev skupnih ciljev za Unijo za naslednje desetletje. Osredotočajo se na področja, glede katerih so se voditelji EU v Bratislavi in Rimu strinjali, da ima Unija na njih najboljše možnosti za doseganje rezultatov. Omogočili nam bodo reševanje velikih izzivov, kot so brezposelnost mladih, migracije, varnost, tehnološka in digitalna preobrazba ter prehod na bolj trajnostno, nizkoogljično gospodarstvo. Vrh v Sibiuu bi moral potrditi politični dogovor o prihodnjem proračunu. To bi pokazalo, da je Unija s 27 državami članicami združena, ima jasno usmeritev ter je pripravljena in sposobna vzeti usodo v svoje roke in dosegati rezultate za svoje državljane.

Javna sredstva imajo svojo upravičenost pri spodbujanju pravih naložb, vendar pa so na koncu podjetja tista, ki ustvarjajo delovna mesta in rast. Zato moramo še naprej mobilizirati razpoložljive vire. Naložbeni načrt za Evropo, t. i. Junckerjev načrt, je že ustvaril dodatne naložbe v višini 344 milijard EUR in s tem presegel prvotni cilj 315 milijard EUR, po pričakovanjih pa naj bi do leta 2020 ustvaril 1,4 milijona delovnih mest in bruto domači proizvod EU povečal za 1,3 %. Junckerjev načrt je bil okrepljen in razširjen, da bi do konca leta 2020 mobiliziral ocenjenih 500 milijard EUR dodatnih naložb. Komisija bo proučila

napredek in opredelila nadaljnje načine za spodbujanje naložb, tudi v okviru prihodnjega programa InvestEU.

Dogovoriti se je treba tudi o preostalih predlogih, da se spodbudi prehod na krožno gospodarstvo, ki podpira inovacije, delovna mesta in rast ter spodbuja trajnostno rabo naših redkih virov. Hitro soglasje o predlogu o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo je potrebno, da se zmanjša količina škodljive plastike v naših oceanih in morjih ter da se podjetjem zagotovi močna spodbuda za iskanje trajnostnih in inovativnih alternativ. To bo spodbudilo evropske inovacije in evropskim podjetjem dalo tehnološko prednost pred njihovimi svetovnimi konkurenti, s čimer se bodo spodbudili trajnostna rast in delovna mesta za prihodnost.

Povezan enotni digitalni trg

Enotni digitalni trg Evropejcem že prinaša koristi: stroški gostovanja so bili odpravljeni, državljani lahko zdaj svoje naročnine za filme, šport, glasbo, videoigre in e-knjige uporabljajo povsod po EU, od decembra letos pa bodo lahko kupovali prek spleta brez neupravičene diskriminacije samo zaradi tega, kje živijo.

Od 30 zakonodajnih pobud, ki jih je Komisija predložila za enotni digitalni trg, jih je bilo 18 sprejetih. Zdaj je ključnega pomena, da se sprejmejo preostali predlogi, vključno s predlogi o avtorskih pravicah, e-zasebnosti in pogodbenem pravu. Pomembno je, da se hitro vzpostavi Evropski industrijski, tehnološki in raziskovalni strokovni center za kibernetiko varnost ter mreža nacionalnih koordinacijskih centrov, ki bi EU pomagala ohraniti in razviti tehnološke in industrijske zmogljivosti za kibernetiko varnost, ki so potrebne za zaščito našega enotnega digitalnega trga.

Nadaljevali bomo delo v zvezi z nastajajočim izzivom umetne inteligence, in sicer tako, da bomo omogočili usklajeno ukrepanje po vsej Evropski uniji in spremljali različne korake, ki so bili letos že narejeni. Komisija in visoka predstavnica bosta predstavili tudi nov skupni akcijski načrt za boj proti močnemu širjenju dezinformacij na spletu v Evropi, ki spodkopava zaupanje Evropejcev v demokratične procese in institucije ter tudi naše neodvisne in svobodne medije. To je vprašanje, ki ga je še posebej pomembno obravnavati pred volitvami v Evropski parlament, ki bodo naslednje leto.

Prav tako bomo pripravili priporočilo za določitev oblike za izmenjavo evropskih elektronskih zdravstvenih zapisov. To bo olajšalo čezmejno izmenjavo podatkov o pacientih. Koristilo bo pacientom in izvajalcem zdravstvene dejavnosti ter z digitalizacijo zdravstvenih storitev spodbujalo medicinski napredek. Na področju javnega zdravja bomo predložili tudi celovit okvir o endokrinih motilcih.

Trdna energetska unija s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost

EU je v zadnjih štirih letih vlagala v svojo energetska unijo, da bi spodbujala trajnostno, neodvisno in varno oskrbo za državljane. Bili smo vodilni v svetovnem boju proti podnebnim spremembam in smo edino veliko gospodarstvo, ki je sprejelo predpise, da bi se emisije toplogrednih plinov v skladu s Pariškim sporazumom do leta 2030 zmanjšale za vsaj 40 %.

Še naprej si moramo prizadevati za to, da bi sozakonodajalca dosegla dogovor o preostalih predlogih iz svežnja Čista energija za vse Evropejce. Za izboljšanje delovanja notranjega energetskega trga EU in okrepitev solidarnosti med državami članicami je bistveno tudi, da se sozakonodajalca dogovorita o skupnih pravilih za plinovode, ki vstopajo na evropski trg plina, in dokončata novo zakonodajo o trgih električne energije. Potrebujemo tudi dogovor o predlogih Komisije iz svežnjev o mobilnosti „Evropa v gibanju“, da se zagotovi pravočasno izvajanje našega programa za varno, čisto in povezano mobilnost, ter o predlogih Komisije o trajnostnem financiranju za mobilizacijo zasebnega kapitala, ki je potreben za podporo načrtov EU za podnebje in trajnostni razvoj.

S pravočasnim sprejetjem teh ukrepov se bo zagotovilo, da bodo vzpostavljeni podporna orodja in pravni okvir podnebne politike EU do leta 2030. Skupaj bodo te podnebne in energetske politike do leta 2030 zagotovile skupno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za približno 45 %, s čimer bo presežena zaveza EU v okviru Pariškega sporazuma, da se emisije do leta 2030 zmanjšajo za vsaj 40 % v primerjavi z letom 1990. Prav tako nas bodo usmerile na pravo pot, da bomo do leta 2050 dosegli načrtovano zmanjšanje emisij za približno 60 %. To pa ni dovolj, da bi EU lahko prispevala k doseganju temperaturnih ciljev Pariškega sporazuma. Zadnje posebno poročilo Medvladnega panela za podnebne spremembe nedvoumno potrjuje negativne učinke podnebnih sprememb in Komisija bo na tej podlagi v pripravah na konferenco o podnebnih spremembah v Katovicah decembra 2018 predlagala strategijo EU za dolgoročno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Prav tako bomo poročali o stanju energetske unije in napredku, doseženem pri spodbujanju zmogljivosti Evropske unije kot vodilnega akterja v sektorju baterij.

Bolj povezan in pravičnejši notranji trg z okrepljeno industrijsko bazo

Leto 2018 obeležuje 25. obletnico enotnega trga. Enotni trg, ki zajema petino svetovnega gospodarstva, je edinstven in je najmočnejši instrument Evrope za ustvarjanje gospodarske rasti ter pomoč evropskim podjetjem, da uspevajo, so inovativna in ustvarjajo nova delovna mesta. Naša kolektivna moč nam omogoča, da učinkovito določamo standarde in smo globalna referenčna točka na področjih, kot so varstvo podatkov, velepodatki, umetna inteligenca in avtomatizacija, ter tako izvažamo svoje vrednote in sooblikujemo svetovno gospodarstvo.

Zdaj moramo uresničiti obljubo o čim večjem izkoriščanju potenciala enotnega trga v vseh njegovih razsežnostih. Za zagotovitev varnih izdelkov in okrepitev zaupanja v enotni trg je bistvenega pomena, da se doseže dogovor o predlogih v obravnavi v okviru svežnjev na področju blaga in storitev. Okrepiti moramo prizadevanja za dosego dogovora o skupni konsolidirani osnovi za davek od dohodkov pravnih oseb ter o predlogih za pravično in učinkovito obdavčenje v digitalnem gospodarstvu, tako da bodo vsa podjetja, velika in mala, plačevala pravičen delež davkov tam, kjer zaslužijo svoje dobičke. Prav tako je čas, da se doseže dogovor o predlogih za pravičen in učinkovit davek na dodano vrednost ter da se sistem poenostavi, zlasti za mala podjetja, naredi odporen na goljufije in posodobi za določanje znižanih stopenj davka na dodano vrednost. Dogovor bi bilo treba doseči tudi o predlogih na področju prava gospodarskih družb, saj bi tako zagotovili, da pravice podjetij, da

so dejavna in se širijo prek nacionalnih meja, nekateri ne bi zlorabljali za to, da bi se izognili plačilu davka ali omejevali pravice delavcev. Nujno bi bilo treba doseči tudi dogovor o zakonodajnih predlogih za novi dogovor za potrošnike. Ta novi dogovor bo posodobil in poenostavil zakonodajo o varstvu potrošnikov ter z zastopniškimi tožbami okrepil individualna pravna sredstva.

Popolnoma delujoča unija kapitalskih trgov z razvitimi in likvidnimi trgi je ključna za finančno stabilnost, podporo enotnemu trgu in diverzifikacijo virov financiranja za evropska podjetja, vključno z malimi podjetji. Skrajni čas je, da se doseže dogovor o predlogih za vseevropski osebni pokojninski produkt, reformo infrastrukture evropskega trga in izboljšanje strukture finančnega nadzora EU ter o predlogu o insolventnosti podjetij, prestrukturiranju in drugi priložnosti. Doseči bi bilo treba tudi dogovor o drugih predlogih za unijo kapitalskih trgov, in sicer o množičnem financiranju, kritih obveznicah, olajšanju čezmejne distribucije investicijskih skladov, spodbujanju uvrstitve MSP v trgovanje na javnih trgih ter ustrežnejših in učinkovitejših pravilnih za investicijska podjetja. Glede na nedavna resna razkritja pranja denarja v finančnem sektorju je nujno tudi hitro doseči dogovor o predlogih za vzpostavitev močnejšega nadzora na področju preprečevanja pranja denarja, da se zagotovi, da se predpisi po vsej EU bolje nadzirajo in izvajajo.

Enotni trg ne dosega samo rezultatov za poslovne subjekte, temveč tudi zagotavlja visoke socialne standarde in zaščito delavcev. Evropski parlament, Svet Evropske unije in Evropska komisija so pred enim letom na socialnem vrhu v Göteborgu razglasili evropski steber socialnih pravic. Komisija ga je v okviru svojih pristojnosti nadgradila s konkretnimi pobudami. Zdaj je treba doseči dogovor o ustanovitvi Evropskega organa za delo in o predlogih za boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter za preglednejše in predvidljivejše delovne pogoje za vse delavce, tudi za tiste z atipičnimi pogodbami. Dogovoriti se moramo o reviziji pravil o uskladitvi sistemov socialne varnosti držav članic, zaščiti delavcev pred rakotvornimi kemikalijami in dostopu do socialne zaščite. Skrajni čas je tudi, da se dokončno oblikuje evropski akt o dostopnosti, da bodo lahko invalidi učinkoviteje uveljavljali svojo enako pravico do polne udeležbe v družbi in na trgu dela.

Ohranjanje, izvrševanje in poglobljanje enotnega trga je stalna naloga. Odpraviti moramo preostale vrzeli in izboljšati njegovo delovanje. Zato je izjemnega pomena, da se dosežeta dogovor o zakonodajnih predlogih v obravnavi in ustrezno izvajanje predpisov v državah članicah. Glede na razpravo voditeljev na decembrskem zasedanju Evropskega sveta bo Komisija predložila sporočilo, ki bo osredotočeno na odpravo preostalih ovir in na možnosti za ukrepanje, da bi lahko Evropa izkoristila nove priložnosti spreminjajočega se globalnega okolja.

Bolj poglobljena in pravičnejša ekonomska in monetarna unija

1. januarja 2019 bomo praznovali 20. obletnico enotne valute. Z eurom vsak dan plačuje 340 milijonov Evropejcev v 19 državah članicah. Euroobmočje predstavlja skoraj 85 % bruto domačega proizvoda Unije s 27 državami članicami. Prestalo je najhujšo finančno krizo našega časa in postalo močnejše. Zdaj je čas, da se bolj jasno osredotočimo na strateško vlogo

europa na svetovni ravni in na krepitev njegovih temeljev. V zvezi s tem je še posebej pomembno dokončanje unije kapitalskih trgov.

Bistveno je tudi, da se uresničijo predlogi, ki so del načrta za poglobitev evropske ekonomske in monetarne unije, vključno s proračunskimi instrumenti, predlaganimi v naslednjem večletnem finančnem okviru. Tako bo ekonomska in monetarna unija – zlasti evropska stabilizacijska funkcija in program za podporo reformam – opremljena za zagotavljanje večje makroekonomske odpornosti, izvajanje strukturnih reform in krepitev konvergence. Voditelji so se junija 2018 na vrhu držav euroobmočja, na katerem so sodelovale vse države članice, strinjali z dokončanjem bančne unije, med drugim z oblikovanjem skupnega fiskalnega varovalnega mehanizma za enotni sklad za reševanje in napredkom pri evropskem sistemu jamstva za vloge. Dogovorili so se tudi o okrepitvi vloge in nadaljnjem razvoju evropskega mehanizma za stabilnost kot orodja kriznega upravljanja. Temu delu se moramo zdaj prednostno posvetiti ter hitro doseči dogovor zlasti o predlogih za zmanjšanje tveganja v bančnem sektorju in o svežnju za zmanjšanje obsega slabih posojil. Za odporno euroobmočje so potrebne odporne države članice ter ponovna oživitev ekonomske in socialne konvergence. Ob upoštevanju tega cilja bo Komisija še naprej krepila evropski semester in ga postavljala v ospredje, da bi države članice podpirala in usmerjala pri doseganju trajnostne, vključujoče in dolgoročne rasti.

Trgovina: uravnotežena in progresivna trgovinska politika za izkoriščanje globalizacije

Naša velikost, skupne vrednote in namen pomenijo, da je Evropska unija edinstvena pri trgovinskih sporazumih, ki jih je podpisala z 69 državami po vsem svetu, ki predstavljajo 40 % svetovnega bruto domačega proizvoda. Vse večje napetosti in vse manjša predvidljivost v svetovni trgovinski ureditvi pa pomenijo, da moramo vedno znova potrjevati svojo zavezanost ohranjanju in kreptvi mednarodnega sistema, ki temelji na pravilih. Hitra sklenitev sporazuma o gospodarskem partnerstvu med EU in Japonsko, ki je največji trgovinski sporazum Evropske unije doslej, bo jasen znak te zavezanosti. Prizadevali si bomo tudi za hiter začetek veljavnosti sporazumov s Singapurjem in Vietnamom ter za dokončanje pogajanj, v katerih je bil dosežen načelni dogovor (Mehika) ali ki so že zelo napredovala (Čile in Mercosur). Tudi v drugih tekočih trgovinskih pogajanjih, vključno s pogajanjem z Avstralijo in Novo Zelandijo, moramo doseči čim večji napredek.

EU je lahko v trgovinskih odnosih upravičeno samozavestna in odločna, vendar ne bomo naivni. Pomembno je, da se sozakonodajalca hitro dogovorita o predlogu za pregled neposrednih tujih naložb, da bi lahko spremljali in preprečevali tuje prevzeme, ki bi škodovali interesom EU. Prav tako je čas, da se države članice premaknejo z mrtve točke pri predlogu o instrumentu za mednarodno javno naročanje, da lahko preprečimo diskriminacijo podjetij EU na trgih javnih naročil v tretjih državah, ter da se dogovorijo o reformi pravil za blago z dvojno rabo, tako da trgovine nikoli ne bo mogoče zlorabiti kot krinko za blago, ki se lahko uporablja za kršitve temeljnih človekovih pravic.

Območje pravosodja in temeljnih pravic, zasnovano na medsebojnem zaupanju

Varstvo temeljnih pravic in varnost sta bila v zadnjih štirih letih glavna prednostna naloga. Za dokončanje prizadevanj za zagotovitev učinkovite varnostne unije je zdaj ključnega pomena, da se doseže dogovor o predlogih o čezmejnem dostopu organov kazenskega pregona do elektronskih dokazov, trženju in uporabi predhodnih sestavin za eksplozive, izboljšanju varnostnih značilnosti osebnih izkaznic ter olajšanju čezmejnega dostopa do finančnih podatkov in njihove uporabe s strani organov kazenskega pregona. Poleg tega moramo storiti več, da teroristom preprečimo dostop do sredstev za izvedbo napadov, in sicer z dogovorom o ukrepih za preprečevanje razširjanja terorističnih vsebin na spletu in razširitvijo pristojnosti Evropskega javnega tožilstva na boj proti čezmejnemu terorizmu.

Da bi lahko evropski informacijski sistemi za varnost, migracije in upravljanje meja skupaj delovali pametneje in učinkoviteje, bi bilo treba hitro doseči dogovor o predlogu o interoperabilnosti teh sistemov, na primer skupaj s posodobitvami evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc, sistema Eurodac in vizumskega informacijskega sistema.

Razkritja različnih afer, kot so dieselgate, Luxleaks, panamski dokumenti ali Cambridge Analytica, kažejo, da imajo žvižgači pomembno vlogo pri odkrivanju nezakonitih dejavnosti, ki škodujejo javnemu interesu in blaginji državljanov. Zato se moramo dogovoriti o boljši zaščiti žvižgačev, ki prijavljajo kršitve prava EU.

Prav tako moramo z dogovorom o predlogu o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (rescEU) zagotoviti, da lahko EU učinkoviteje pomaga ljudem, ki jih prizadenejo naravne nesreče.

Spoštovanje pravne države kot ene od vrednot Unije je bistvenega pomena za demokracijo in spoštovanje temeljnih pravic. Je tudi bistveno jamstvo za delovanje Evropske unije – kot notranji trg in kot območje, kjer se predpisi enotno uporabljajo in proračunska sredstva ustrezno porabijo ter kjer lahko države članice in njihovi državljani v duhu medsebojnega zaupanja sodelujejo pri doseganju skupnih ciljev. V Pogodbah določen postopek za ugotovitev, ali obstaja očitno tveganje hujše kršitve vrednot, zlasti pravne države, je bil sprožen v zvezi z dvema državama članicama. Tudi glede nekaterih drugih držav članic je vse več pomislekov. Posledično je vse več razumevanja, da morajo Evropska unija in njene države članice storiti več, da bi podprle in uveljavile načelo pravne države. V zvezi s tem namerava Komisija predstaviti pobudo za nadaljnje izboljšanje okvira za krepitev načela pravne države iz leta 2014.

V smeri nove migracijske politike

Migracijski pritiski so kljub prestani krizi še vedno ključni pomislek evropskih državljanov. Ustrezno upravljanje migracij bo še mnogo let izziv in zahteva celovit odziv.

Število nedovoljenih prihodov v Evropsko unijo je od oktobra 2015, ko je bilo najvišje, upadlo za 95 %. Letos pa se je pokazalo tudi, kako pomembno je pozorno spremljati vse poti: na osrednjesredozemski poti je prišlo do znatnega upada, na vzhodno- in zlasti zahodnosredozemski poti pa do povečanja. Migracijske poti in njihovi vzroki se nenehno

spreminjajo in pripraviti se moramo na prihodnost. Glavna prednostna naloga ostaja dogovor o dobro delujočem skupnem evropskem azilnem sistemu, ki temelji na načelih odgovornosti in solidarnosti. Pet od sedmih začetnih predlogov za reformo sistema je bilo začasno ali delno dogovorjenih, zdaj pa bi bilo treba narediti še zadnje korake k sprejetju, da se vključijo spremembe za okrepitev operativnih zmogljivosti nove Agencije EU za azil, ki so bile predlagane skupaj z govorom o stanju v Uniji. Vzporedno se moramo osredotočiti na dosego dogovora o preostalih dveh predlogih: predlogu za reformo dublinskega sistema in predlogu uredbe o azilnih postopkih.

Verodostojna migracijska politika pomeni, da se lahko državljani zanesejo na to, da učinkovito upravljamo svoje zunanje meje ter da lahko zaščitimo tiste, ki potrebujejo zaščito, in vrnemo tiste, ki je ne potrebujejo. Krepitev skladnosti in učinkovitosti naše politike vračanja ter zmanjšanje spodbud za nedovoljene migracije sta ključnega pomena, zato je Komisija predstavila potrebne predloge. Prav tako se moramo hitro dogovoriti o reformi direktive o vračanju ter okrepiti zmogljivosti Evropske agencije za mejno in obalno stražo, in sicer z vzpostavitvijo stalne enote 10 000 mejnih policistov EU do leta 2020, okrepitvijo njenih pristojnosti na področju vračanja ter omogočanjem širšega ukrepanja v partnerskih državah zunaj EU.

Hkrati mora Evropa storiti več na področju zakonitih migracij. V prihodnosti moramo biti sposobni ustrezno reagirati na potrebe trga dela in pomanjkanje strokovnega znanja, obenem pa si prizadevati za interese EU. Zato je bistveno, da se doseže dogovor o prenovljenem sistemu modre karte EU, ki bo pritegnil več visoko usposobljenih državljanov tretjih držav in jim olajšal prihod na delo v Evropo ter prispeval k uspešnosti naših gospodarstev.

Komisija bo do decembra 2018 objavila sporočilo o vizumski vzajemnosti, v katerem bo ocenila trenutno stanje in možne nadaljnje ukrepe glede stanja nevzajemnosti z Združenimi državami na področju vizumske politike.

Močnejši svetovni akter

Ko združimo svoje moči, ima Evropa vso težo, ki jo potrebujemo kot močan svetovni akter, ki si prizadeva za mir, trajnostni razvoj, varnost in stabilnost, hkrati pa podpira demokracijo, varuje človekove pravice in spodbuja pravno državo.

Da bi se to zagotovilo, bo Komisija ob prizadevanjih za dosego dogovora o predlaganih finančnih programih, ki bodo podprli vlogo Evrope kot svetovnega akterja, še naprej pozivala k hitremu nadaljnjemu ukrepanju na podlagi njene pobude za učinkovitejše odločanje na področju skupne zunanje in varnostne politike EU. Prav tako bo nadaljevala delo na področju izvajanja globalne strategije EU za zunanjo in varnostno politiko, zlasti v zvezi z Indijo, Latinsko Ameriko in Srednjo Azijo.

Potekala bodo nadaljnja prizadevanja v zvezi z izvajanjem predlaganega novega zavezništva med Afriko in Evropo za trajnostne naložbe in delovna mesta. V ta namen bo EU nadalje uresničevala in izvajala načrt za zunanje naložbe, da bi dosegla svoj ambiciozni cilj, da se do leta 2020 za trajnostne naložbe mobilizira do 44 milijard EUR.

Izvajanje naše sosedске politike na vzhodu in jugu bo še naprej ključna prednostna naloga. V zvezi s širitvijo EU bo Komisija izdala letna poročila o doseženem napredku v odnosih z vsemi zadevnimi partnerji. Poleg tega bo ocenila prošnjo Bosne in Hercegovine, da postane kandidatka za članstvo, in sprejela mnenje v zvezi s tem.

Unija demokratičnih sprememb

Komisija si je v zadnjih štirih letih prizadevala oblikovati bolj demokratično Evropsko unijo, na primer z odpiranjem oblikovanja politik za prispevke državljanov, spodbujanjem preglednosti srečanj med nosilci odločanja Komisije in predstavniki interesnih skupin, objavo pogajalskih mandatov za trgovinske sporazume ter vključevanjem načel boljšega pravnega urejanja v zasnovo politik. Pravila o financiranju evropskih političnih strank so bila pomembno spremenjena, s čimer se bo povečala preglednost povezav med evropskimi političnimi strankami in njihovimi strankami članicami, izboljšala demokratična legitimnost, tako da bo financiranje bolj odražalo odločitve volivcev, in okrepilo izvrševanje, da bi se preprečile zlorabe javnih sredstev.

Za zaščito naših demokratičnih vrednot moramo zagotoviti, da bodo prihodnje volitve izvedene svobodno in pošteno, zato je nujno, da se hitro doseže dogovor o predlogih za boljšo zaščito naših demokratičnih procesov pred manipulacijo s strani tretjih držav ali zasebnih interesov. Prav tako bi bilo treba prednostno doseči dogovor o predlogu, da se lahko evropske politične stranke sankcionirajo za kršitev pravil o varstvu osebnih podatkov z namenom namernega vplivanja na rezultate evropskih volitev.

Evropska državljanska pobuda omogoča državljanom edinstven in inovativen način sodelovanja pri določanju programa dela na ravni EU, saj lahko neposredno zaprosijo Komisijo za ukrepanje v zvezi z zadevo, ki se jim zdi pomembna. Da bi instrument postal uporabnikom prijaznejši in da bi se dosegel njegov celotni potencial, je bistveno, da se hitro doseže dogovor o reformi uredbe, da bo državljanom olajšano predlaganje in podpiranje novih pobud. Odzivamo se tudi na želje državljanov, izražene v javnih posvetovanjih, na primer s predlogom za opustitev premikanja ure na poletni oziroma zimski čas, ki se zgodi dvakrat na leto.

Komisija že od začetka svojega mandata poudarja, da mora biti Unija bolj osredotočena na zadeve, ki so resnično pomembne, in da je treba izboljšati demokratično legitimnost njenega ukrepanja. Bistveni vidik pri tem je zagotavljanje spoštovanja načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Komisija hkrati s tem delovnim programom predstavlja tudi sporočilo, v katerem pojasnjuje, kako nameravamo okrepiti vlogo načel subsidiarnosti in sorazmernosti pri oblikovanju politik EU, in sicer na podlagi bogatih prispevkov projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“. V skladu z mnenji projektne skupine bo to izvedeno v okviru širše agende za boljše pravno urejanje, vključno z načrtovanim pregledom stanja. Sporočilu sta priloženi letni poročili o odnosih med Evropsko komisijo in nacionalnimi parlamenti ter o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti.

III. Trdna perspektiva za prihodnost za vse Evropejce

Vrh v Sibiuu 9. maja 2019 bo potekal v ključnem trenutku, in sicer šest tednov po brexitu in dva tedna pred volitvami v Evropski parlament. To bo trenutek, ko bodo voditelji ponovno vzpostavili zaupanje v prihodnost nove Unije s 27 državami članicami. Komisija bo k procesu pred vrhom v Sibiuu in po njem prispevala številna poročila in sporočila z usmeritvijo do leta 2025. Predložila je oziroma bo pobude, katerih cilj je:

- okrepitev mednarodne vloge eura v okviru svetovnih prizadevanj za okrepitev suverenosti Evrope;
- večja uporaba glasovanja s kvalificirano večino in omogočanje učinkovitejšega odločanja na ključnih področjih davčne ureditve in socialne politike, da bo lahko zakonodaja EU o enotnem trgu dohitevala gospodarski in družbeni razvoj, ter na več ciljnih področjih naših zunanjih odnosov, da se naši skupni zunanji in varnostni politiki zagotovijo prava orodja za sprejemanje odločitev;
- razmislek o poti k trajnostni Evropi do leta 2030 kot nadaljnji ukrep v zvezi s cilji ZN za trajnostni razvoj, med drugim glede Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah;
- utiranje poti novemu institucionalnemu okviru za našo energetske in podnebno politiko z opisom možnosti za večjo uporabo glasovanja s kvalificirano večino in morebitno reformo Pogodbe Euratom;
- nadaljnje izboljšanje okvira za krepitev načela pravne države iz leta 2014;
- oris, kako lahko Unija postane enotnejša, močnejša in bolj demokratična v smislu obveščanja.

IV. Brexit in pripravljenost nanj

Kljub znatnim prizadevanjem za sklenitev sporazuma o urejenem izstopu Združenega kraljestva iz Evropske unije in zagotovitev okvira za prihodnje odnose med EU in Združenim kraljestvom bodo v zvezi z izstopom Združenega kraljestva in ne glede na izid pogajanj potrebni nekateri ukrepi za prilagoditev pravnega reda EU. Poleg šestih zakonodajnih aktov, ki so že predloženi sozakonodajalcema, bo Komisija sprejela še dva zakonodajna predloga o pripravljenosti na brexit, ki bosta obravnavala status vizuma državljanov Združenega kraljestva po izstopu Združenega kraljestva ter prilagoditev zneskov porabe primarne in končne energije v zakonodaji o energijski učinkovitosti. Predloga bosta predložena novembra 2018, tako da bosta sozakonodajalca imela dovolj časa, da ju sprejmeta pred datumom izstopa.

Komisija bo pred koncem leta 2018 predložila tudi vrsto delegiranih in izvedbenih aktov, ki so potrebni v zvezi s pripravljenostjo na brexit. Še naprej bo pozorno spremljala razvoj pogajanj in po potrebi predlagala nadaljnje ukrepe, pri čemer bo ustrezno upoštevala čas, ki ga sozakonodajalca potrebuje za dokončanje svojega dela.

V. Boljše pravno urejanje ter izvajanje in izvrševanje prava EU

Ta Komisija že od začetka svojega mandata veliko vlaga v boljše pravno urejanje, ki je zdaj del našega genskega zapisa. Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj je Komisijo pred kratkim označila kot vodilno pri dobrih regulativnih praksah. Za dodatno utrditev tega napredka pregledujemo stanje naše politike boljšega pravnega urejanja, spomladi pa bomo poročali o rezultatih in pridobljenih izkušnjah. V vmesnem času bomo posebno pozornost namenili uporabi naših orodij za boljše pravno urejanje, da se natančno pregledajo naše obstoječe politike in zagotovi, da še naprej ustrezajo svojemu namenu in se izogibajo nepotrebnim stroškom. V Prilogi II k temu delovnemu programu so določeni najpomembnejše ocene in preverjanja ustreznosti, ki jih bomo izvedli, vključno z nadaljnjimi ukrepi na podlagi mnenj platforme REFIT. Platforma nadaljuje svoje delo in pričakuje se, da bo kmalu sprejela nadaljnja mnenja, Komisija pa bo nato v spletnem pregledu REFIT in drugi letni študiji bremena podrobno predstavila nadaljnje ukrepe na podlagi vseh preteklih in novih mnenj.

Vsako pravilo, ne glede na to, kako skrbno je zasnovano in pripravljeno, je učinkovito le, če se pravilno izvaja v praksi. Zato bo Komisija enako pozornost kot zasnovi predpisov še naprej posvečala tudi zagotavljanju njihove pravilne uporabe. Ključ do učinkovitega izvajanja prava EU sta tesno sodelovanje in komunikacija med Komisijo in državami članicami. Še naprej si bomo prizadevali za dialog z državami članicami, da se jim zagotovi podpora pri izvajanju prava EU. V prihodnjih mesecih bodo potrebna znatna prizadevanja v zvezi s postopkom prenosa in izvajanja zakonodaje, ki je bila pred kratkim sprejeta ali bo sprejeta kmalu. Obenem bo Komisija še naprej dajala prednost hudim kršitvam prava EU, ki spodkopavajo dodano vrednost pravil EU, in po potrebi sprejela odločne ukrepe, kot je to nedavno storila na primer na področju kakovosti zraka.

VI. Zaključek

V preostalih mesecih tega mandata bo ključnega pomena, da bomo državljanom pokazali, da je naša agenda za delovna mesta, rast, pravičnost in demokratične spremembe dosegla rezultate. Delovni program Komisije za leto 2019 vsebuje jasen in usmerjen načrt za dokončanje dela, h kateremu smo se zavezali na začetku tega mandata. Komisija bo pri izpolnjevanju tega načrta še naprej intenzivno sodelovala z Evropskim parlamentom in Svetom, da se sprejmejo in izvajajo vsi predlogi, ki jih je predložila. To skupno evropsko prizadevanje je bistveno, če želimo državljanom pokazati, da lahko Evropa z usmerjenimi in učinkovitimi ukrepi ter oprijemljivimi rezultati doseže pomembne spremembe. Poleg tega bomo lahko 9. maja v Sibiu pokazali, da ima Evropska unija s 27 državami članicami jasno perspektivo za prihodnost ter utrjene temelje za močno, združeno in suvereno Evropo.